

Sygn. akt III PZ 16/11

POSTANOWIENIE

Dnia 2 lutego 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Jaśkowski (przewodniczący)

SSN Halina Kiryło (sprawozdawca)

SSN Jerzy Kwaśniewski

w sprawie z powództwa K. C. i in. ,

przeciwko B. G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 2 lutego 2012 r.,

zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 7 października 2011 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 7 października 2011 r. odrzucił skargę kasacyjną B. G. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 czerwca 2011 r.

W uzasadnieniu postanowienia podano, iż mocą powyższego wyroku oddalono apelację B. G. od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy z dnia 23 grudnia 2010 r., zasądzającego w punkcie I sentencji od pozwanej B. G. na rzecz powódek: K. C. kwotę 3 828 złotych; G. J. kwotę 3 828 złotych; M. J. kwotę 3 828 złotych; Z. K. kwotę 2 552 złotych; K. K. kwotę 2 552 złotych; A. P. kwotę 3 828

złoty; B. R. kwotę 2 552 złotych. Od powyższego wyroku pozwana wniosła skargę kasacyjną, opłacając ją kwotą 30 złotych.

Sąd drugiej instancji przytoczył treść art. 398² § 1 k.p.c., zgodnie z którym skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. W przedmiotowej sprawie po stronie pozwanej występuje tylko jeden podmiot, jednakże po stronie powodowej występuje współuczestnictwo formalne siedmiorga osób. W takim przypadku osobno, w stosunku do każdego z powodów, należy ujmować wartość przedmiotu zaskarżenia, gdyż wartość ta nie odpowiada sumie żądanych czy zasądzonych kwot. Skarga kasacyjna pozwanej została wniesiona w sprawie, w której wartość przedmiotu zaskarżenia – w stosunku do każdego z powodów – jest niższa od dziesięciu tysięcy złotych. Jednocześnie pozwana uiściła jedną opłatę od skargi kasacyjnej, pomimo połączenia w niej siedmiu spraw.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła pozwana, zarzucając obrazę przepisów postępowania, a mianowicie naruszenie przepisu art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 4 ust. 1 w związku z art. 35 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.) przez uznanie, iż skarga kasacyjna nie została należycie opłacona poprzez uiszczenie jednej opłaty od skargi kasacyjnej pomimo połączenia w niej siedmiu spraw. Żaląca się wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zasądzenie od powódek na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W motywach zażalenia podniesiono, iż art. 4 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych uzależnia wysokość opłaty od liczby osób wnoszących pismo. Nie odnosi się on jednak do sytuacji, w której pismo, w tym wypadku skarga kasacyjna, jest wnoszone w sprawie, w której współuczestnictwo występuje po stronie, która pisma nie wnosi. W ocenie żalącej się, w przypadku wnoszenia skargi kasacyjnej przez jedyną pozwaną, w sprawie, w której współuczestnictwo formalne występuje tylko po stronie powodowej, zgodnie z brzmieniem art. 35 ust. 1 powołanej ustawy należy uiścić opłatę podstawową w wysokości 30 zł. Na poparcie tego stanowiska żaląca się powołała postanowienie

Sądu Najwyższego z 21 października 2008 r., II PZ 32/08 (OSNP 2010, Nr 5-6, poz. 68).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Uszło uwadze żalącej się, że główną przyczyną odrzucenia przez Sąd Okręgowy z mocy art. 398⁶ § 2 k.p.c. skargi kasacyjnej pozwanej była niedopuszczalność tego środka zaskarżenia w świetle art. 398² § 1 k.p.c. Podnoszona w uzasadnieniu zażalenia kwestia sposobu opłacenia przedmiotowej skargi kasacyjnej ma w tym przypadku drugorzędne znaczenie.

Wypada przypomnieć, że zaskarżonym skargą kasacyjną wyrokiem Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalono apelację pozwanej B. G. od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy, mocą którego zasądzono od pracodawczynie na rzecz siedmiu pracowników należności ze stosunku pracy, których wysokość w odniesieniu do każdej z powódek była niższa od 10.000 złotych.

Warto zatem przytoczyć treść art. 398¹ § 1 k.p.c., z którego wynika, że skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku kończącego postępowanie w sprawie. W art. 398² § 1 k.p.c. wymieniono przy tym kategorie spraw, w których nie jest możliwe wniesienie tegoż środka zaskarżenia. Ogólną zasadą jest, że w sprawach o prawa majątkowe dopuszczalność skargi kasacyjnej uzależniona jest od wartości przedmiotu zaskarżenia, którą dla spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - z wyłączeniem spraw o przyznanie i wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego - określono na kwotę nie niższą od 10.000 złotych.

W rozpoznawanej sprawie po stronie pozwanej występuje wprawdzie tylko jeden podmiot, jednakże po stronie powodowej mamy do czynienia ze współuczestnictwem formalne w rozumieniu art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c. Współuczestnictwo formalne, w przeciwieństwie do współuczestnictwa materialnego, o jakim mowa w art. 72 § 1 pkt 1 k.p.c., charakteryzuje się brakiem

materialnoprawnej więzi między współuczestnikami, a ich współwystępowanie po jednej ze stron sporu sądowego ma charakter stricte procesowy. Współuczestnictwo formalne może być następstwem odpowiedniego sformułowania żądań pozwu (wniesienia go przez kilka lub przeciwko kilku podmiotom). Może także wynikać z postanowienia sądu, który kierując się względami ekonomiki procesowej, jest uprawniony połączyć do wspólnego rozpoznania (rozstrzygnięcia) kilka spraw, w których występują po stronie pozwanej lub powodowej te same podmioty (art. 219 k.p.c.). W takiej sytuacji mamy do czynienia z jedną sprawą wyłącznie w znaczeniu formalnym (technicznym). Natomiast, przy współuczestnictwie formalnym występuje tyle różnych przedmiotów sporu (zaskarżenia), ilu jest współuczestników formalnych, bowiem każdy z nich mógłby występować w procesie samodzielnie, tok postępowania w stosunku do każdego z nich jest niezależny (można wydać wyrok częściowy lub rozłączyć sprawy do oddzielnego rozpoznania), wreszcie różne mogą być rozstrzygnięcia w stosunku do każdego ze współuczestników (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 1997 r., I CKN 154/97, LEX nr 153214 oraz z dnia 26 maja 1998 r., III CZ 69/98, Wokanda 1998 nr 9, s. 7).

Mimo, że w niniejszym przypadku skargę kasacyjną wniósł jeden podmiot występujący po stronie pozwanej, to skarga kasacyjna jako jedno pismo procesowe dotyczy w istocie siedmiu różnych osób mających status powodów i siedmiu odrębnych przedmiotów rozpoznania i rozstrzygnięcia, które są połączone w jednej sprawie tylko w sposób formalny. Zaskarżenie orzeczenia wobec kilku współuczestników formalnych, choćby było dokonane w jednym piśmie procesowym (jednym dokumencie w znaczeniu technicznym), jest w istocie wniesieniem kilku środków zaskarżenia wobec odrębnych rozstrzygnięć, formalnie tylko zamieszczonych w jednym orzeczeniu. W przypadku współuczestnictwa formalnego po stronie powodowej w sprawach o prawa majątkowe dopuszczalność skargi kasacyjnej należy więc oceniać według wartości przedmiotu zaskarżenia osobno w stosunku do każdego z powodów, przeciwko któremu skierowania jest skarga (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2000 r., I PZ 18/00, PPIPS 2001, nr 6, s. 67; z dnia 15 stycznia 2007 r., I PZ 22/06, OSNP 2008, nr 5 –

6, poz. 71; z dnia 15 stycznia 2009 r., II PZ 44/08, LEX nr 784198 i z dnia 25 sierpnia 2010 r., II UZ 15/10, LEX nr 661528).

Rację ma Sąd drugiej instancji zauważając, że skarga kasacyjna wniesiona przez pozwanego od całego wyroku zasądzającego należności ze stosunku pracy na rzecz kilku powodów połączonych współuczestnictwem formalnym podlega opłacie stanowiącej sumę oddzielnych opłat adekwatnych do poszczególnych przedmiotów zaskarżenia kasacyjnego (art. 18 ust. 1 i 2 w związku z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.). Trafności tej konkluzji nie podważa treść uzasadnienia powołanego przez żalącego się postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2008 r., II PZ 32/08 (OSNP 2010, nr 5 – 6, poz. 68), albowiem orzeczenie to zapadło w odmiennym od istniejącego w rozpoznawanej sprawie stanie faktycznym i prawnym, w którym istota problemu sprowadzała się do pytania o sposób uiszczania opłaty sądowej od wymienionych w art. 35 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych środków zaskarżenia w sytuacji, gdy w procesie występuje współuczestnictwo formalne po stronie powodowej i wynikające z solidarnej odpowiedzialności dłużników współuczestnictwo materialne po stronie pozwanej, a środek zaskarżenia wnosi jeden z pozwanych.

Wobec prawidłowości zaskarżonego postanowienia z mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.